

MESTO KOŠICE

Materiál na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Košiciach

Názov materiálu	Návrh na postup a súčinnosť pri utlmovaní sociálnych služieb v pôsobnosti KSK a rušení existujúcich zoznamov žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby - pokračovanie rokovania o prerušenom bode.
Predkladá	Mgr. Lucia Gurbáľová, námestníčka primátora
Spracovateľ	Oddelenie sociálnych vecí
Dátum zasadnutia	27. 6. 2024
Číslo spisu	MK/A/2024/15964
Uznesenie	MZ MR

Návrh na uznesenie Mestského zastupiteľstva

Mestské zastupiteľstvo v Košiciach

podľa § 6 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 10 ods. 3 zákona č.401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov

žiada

primátora mesta Košice

1. Upozorniť predsedu KSK na dopady optimalizácie sociálnych služieb KSK a utlmovania niektorých druhov sociálnych služieb, vrátane okamžitého rušenia evidencie, resp. poradcov čakateľov na poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb zriadených Košickým samosprávnym krajom, ktoré poskytujú sociálne služby fyzickým osobám odkázaným na poskytovanie sociálnych služieb v zariadení pre seniorov.

Termín: bezodkladne

2. Rokovať s predsedom KSK, alebo ním poverenými osobami, o zmene postupu pri realizácii schválenej optimalizácie sociálnych služieb a to tak, že
 - Existujúce poradovníky ostanú v platnosti s tým, že s účinnosťou od 01.09.2024 už do poradovníkov čakateľov na poskytovanie služby v zariadení pre seniorov nebudú zapísané ďalšie odkázané osoby
 - Realizácia optimalizácie sociálnych služieb KSK nebude mať negatívne dopady na osoby, ktoré požiadali o zabezpečenie sociálnych služieb v zariadeniach pre seniorov, ktoré sú súčasťou zariadení sociálnych služieb zriadených KSK pred 01.09.2024.

Termín: bezodkladne

3. Informovať zastupiteľstvo KSK o dopadoch optimalizácie sociálnych služieb KSK a utlmovania niektorých druhov sociálnych služieb.

Termín: najbližšie rokovanie zastupiteľstva KSK

Dôvodová správa
k
Návrhu na súčinnosť pri utlmovaní sociálnych služieb a rušení existujúcich zoznamov
žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby

Uznesením č. 418 z XIX. (mimoriadneho) zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Košiciach zo dňa 15. mája 2024 schválilo prerušenie rokovania MZ o bode „Návrh na postup a súčinnosť pri utlmovaní sociálnych služieb v pôsobnosti KSK a rušení existujúcich zoznamov žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby“ a v rokovaní pokračovať na najbližšom rokovaní mestského zastupiteľstva.

Dňa 5. októbra 2023 bolo mestu Košice doručené zo zariadenia VIA LUX „Oznámenie o vrátení spisových dokumentácií“, odkázaných osôb, zaradených do poradovníka VIA LUX.

Obsahom oznámenia bola informácia o obmedzovaní poskytovania sociálnych služieb v službe zariadenie pre seniorov. Následne, dňa 11. októbra 2023 bolo celkom 198 žiadostí skutočne aj doručených oddeleniu sociálnych vecí MMK. **Zdôrazňujeme, že išlo o 198 Košičanov, ktorí požiadali o zabezpečenie služby práve v zariadení v Barci, pričom aktuálne prvá žiadosť v poradí bola mestom odstúpená do VIA LUX ešte 20. júla 2020. Žiadateľka v dobe vrátenia žiadosti už čakala na službu viac ako tri roky .**

Keďže KSK postup pri „optimalizácii“ služby vopred nekomunikoval s mestom Košice, nehládal vhodné riešenia, obmedzil sa iba na písomné oznámenie a v časovom horizonte jeden týždeň vrátil mestu 198 spisov, boli všetky spisy vrátené s tým, že postup VIA LUX (KSK) nemá oporu v zákone.

Následne sa spustil už mediálne známy proces písania listov osobám zapísaným do poradovníka. Obsahom listov bolo oznámenie o obmedzovaní služby s tým, že žiadatelia boli vyzvaní, aby sa obrátili na mesto Košice a toto im službu zabezpečí.

O tom, že

- v prípade podania novej žiadosti o zabezpečenie sociálnej služby v inom zariadení, ako žiadali pôvodne, budú zaradení na koniec poradia, ako noví žiadatelia,
- ani o tom že proces optimalizácie KSK nekonzultuje s mestom a teda nie sú pripravené žiadne alternatívne riešenia vzniknutej situácie

VIA LUX ani VUC žiadateľov neinformuje.

V súvislosti s uvedeným procesom je potrebné zdôrazniť, že

- v roku 2002 boli dnešné zariadenia VIA LUX, ARCUS Košice, ako aj ďalšie zariadenia sociálnych služieb delimitované zo štátu na KSK (a to vrátane hnutel'ného a nehnuteľného majetku) ako zariadenia pre seniorov. V tej dobe kapacita oboch zariadení bola vyššia ako 500 – Barca 320 miest a Skladná 200 miest
- zákon o sociálnych službách nevyklučuje pre samosprávne kraje možnosť zriadenia a prevádzkovania sociálnych služieb, ktoré sú primárne v pôsobnosti obcí a miest. Podobne to platí aj naopak (napr. mesto aktuálne poskytuje sociálne služby, ktoré primárne patria do pôsobnosti samosprávnych krajov - napr. v zariadení núdzového bývania a v útulku na Adlerovej ulici a v Krásnej),

- **Mesto Košice bude súčinné pri realizácii optimalizácie sociálnych služieb KSK, navrhuje však proces realizovať tak, aby nemal negatívne dopady na odkázané osoby, ktoré už sú zapísané do poradovníka a na poskytovanie sociálnej služby čakajú.**

Aktivity mesta Košice vykonané s cieľom zmiernenia dopadov optimalizácie sociálnych služieb KSK na seniorov a rodiny seniorov odkázaných na poskytovanie sociálnych služieb v zariadení pre seniorov

1. Október 2023 - vrátenie 198 spisov, s upozornením, že zvolený postup zariadenia VIA LUX nemá oporu v zákone
2. Stretnutie primátora mesta Košice a námestníčka primátora s riaditeľom zariadenia VIA LUX
3. 14. 06. 2024 - rokovanie na úrovni odborných útvarov KSK a mesta Košice, zvolané odborným útvarom mesta Košice

Spracovala: PhDr. Eva Dudová
vedúca oddelenia sociálnych vecí

Príloha: Dôvody prečo obce a mestá dostávajú príspevok MPSVaR

Dôvody prečo obce a mestá dostávajú príspevok MPSVaR a VUC takýto príspevok nedostáva

Argument, ktorý používa KSK pri obmedzovaní služieb je skutočnosť, že na rozdiel od mesta KSK nedostáva príspevok MPSVaR. Je to argument bez poznania súvislostí súvislosti a procesu prechodu kompetencií od roku 2002:

1. V roku 2002 prebehla prvá etapa decentralizácie sociálnych služieb
2. V roku 2004 prebehla druhá etapa decentralizácie sociálnych služieb
- 3. Decentralizované kompetencie**
4. **Na samosprávne kraje** boli delimitované - vybrané sociálne služby + register sociálnych služieb + financovanie (príspevky) neverejným poskytovateľom – všetky služby a to bez ohľadu na to o akú službu ide
5. **Na obce a mestá** – vybrané sociálne služby (registrácia ani financovanie NIE)
6. 2002 – 2005 financovanie decentralizovaných kompetencií bolo realizované formou **decentralizačnej dotácie vo výške reálnych výdavkov** na prenesené kompetencie za predchádzajúci kalendárny rok, zvýšené o infláciu (to znamená, že VUC dostali v decentralizačnej dotácii prostriedky aj na príspevky pre neverejných poskytovateľov na všetky poskytované služby)
7. **2005 prebehla fiškálna decentralizácia**, pričom vzorce boli nastavené tak, aby zohľadnilo výdavky obcí a VUC na výkon kompetencií, vrátane poskytovania príspevkov neverejným poskytovateľom, ktoré v tej dobe poskytovali výlučne samosprávne kraje)
8. **2008 bol prijatý zákon o sociálnych službách, ktorý (okrem iného) postupne prenášal povinnosti prispievať** neverejným poskytovateľom zo samosprávnych krajov na obce a to tak, že v súčasnej dobe mestá a obce sú zákonom zaviazané poskytovať príspevok na prevádzku neverejným poskytovateľom, ktorí vykonávajú také služby, ktoré v súlade so zákonom prioritne prináležia obciam (napr. opatrovateľská služba, zariadenia opatrovateľskej služby, zariadenia pre seniorov, nocľahárne)
9. V súčasnej dobe (od novely zákona účinné od roku 2018) v súlade so zákonom o sociálnych službách prispieva mesto Košice - na opatrovateľskú službu, prepravnú službu, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, nocľahárne a nízkoprahovú sociálnu službu pre rodiny
10. **Koeficient výpočtu podielových daní však nezohľadnil skutočnosť, že samosprávnym krajom ubudli kompetencie**, ktoré na seba viažu finančné výdavky a mestám a obciam tieto kompetencie pribudli.
11. Z toho dôvodu bola táto skutočnosť riešená priamo v zákone o sociálnych službách a to tak, že mestá a obce môžu požiadať MPSVaR v súlade so zákonom o priznanie príspevku na niektoré sociálne služby - je to v podstate **kompenzácia zvýšených výdavkov mesta na kompetencie, ktoré v čase fiškálnej decentralizácie mestá nemali**.

	Príspevok MPSVaR Spolu na všetky služby	Výdavky mesta na prevádzku - neverejní poskytovatelia OS + pobytové + bezdomovci	Rozdiel
2021	1 740 091	2 380 541	640 450
2022	1 885 980	2 530 438	644 458
2023	2 036 284	2 473 266	436 982
2024	2 266 980	2 585 000	318 020

Ako zo spracovanej tabuľky vyplýva, príspevok MPSVaR je nižší ako príspevok, ktorý mesto musí poskytovať neverejným poskytovateľom a teda kompenzácia zvýšených výdavkov mesta nie je postačujúca.